

først har lirt av seg den selv-
følgelighet at «selv menn i of-
fentlige stillinger har krav på
at norsk rett gir dem beskyttel-
se mot uvettinge og usannferdi-
ge arekrenkelser». Hva som er
uvellettig og usannferdig, forbe-
holder åpenbart bladet seg selv
å avgjøre. Det fortsetter nem-
lig med å si at «om lagretten i
Langeland-saka må en kunne
benytte et uttrykk som den selv-
fant tilstrekkelig nøytralt, og
si at «den etter manges mening
har gått lenger enn ønskelig
kunne være» for å beskytte en
hensynsløs injuriant». A under-
kjenne en rettsavgjørelse er el-
lers ikke noe nytt i den gården.
Det er ikke første gangen at re-
geringsorganet hylder prinsip-
pet om at «den som ikke er med
oss, er imot oss» og at det
handler deretter.

«Heimefrontens» patentorgan,
«Verdens Gang», har også skyn-
tet seg å rykke sine betrente
feller til unnsetning. Redaksjo-
nelt skriver bladet mandag
morgen:

«Vi vet ikke hvordan almen-
heten vil reagere på den opp-
siktsvekkende kjennelse i Lan-
geland — Bergsvik-saken, men
vi vil i all fall på egne og man-
ge andre iakttageres vegne gi
uttrykk for den oppfatning at
kjennelsen ikke kan bety noe
skår i de injurierte personers
anseelse som gode nordmenn.
De fleste av dem sto på Urias-
poster og måtte — til dels etter
pålegg fra Regjeringen — ta
avgjørelser som både stilte dem
overfor uhyre vanskelige valg
og la et overordentlig ansvar på
dem. Det ville ha vært lettest
for dem bare å tre til side, men
de ble på sin post og tok det
tunge ansvar. — — —».

Når man kan finne på noe så
stygt som å snakke vondt om
slike folk, sier bladet videre, og
trekke sammenligning mellom
dem og NS-folk, så «viser det
bare at man ikke har skjont noe
av det som foregikk under okku-
pasjonen».

Vi tror ikke det er noen
grunn til å diskutere med «Ver-
dens Gang» om hvem som har
skjont mer eller minst under
okkupasjonen. «Verdens Gang»
har i et hvert fall skjont min-
dre enn ingenting og fortsetter
med det den dag i dag. Selv
«Aftenpostens» forsiktige an-
tydning om den avsahte doms
«konsekvenser» er ikke «Ver-
dens Gang» i stand til å være
med på. Tvertimot! Det er ikke
blitt «noe skår» i fasadepussen,
dekreterer bladet. Heksesmur-
ingen «God nordmann» ber-

kom snart etter. Hva skane det
være til?
Bilen farer ut i en kveld, sort som
natten. Jeg får se vår erholungs-
heim utenfra, — et iskoldt lyshav
omgitt av en lidelsens tornekrans.
En mørk borg i midten, noe skum-
melt middelaldersk. Far uvel! sier
jeg.

En gang stekte man annerledes-
tenkende, forat deres sjeler ikke
skulle gå fortapt. En skjønn tanke!
Hensikten helliger midlet. Men je-
suitter må ikke tåles. Neinei, så må
de vel ikke det. Ikke her.

Mot kommunismen skal vi bruke
åndelige våpen, sa Einar Stemme-
skjelver. Men mot oss strakk ikke
de åndelige våpen til. Er det på
grunn av vår åndelige underårighet.
Jeg tilstår at når jeg tenker meg
om så forstår jeg ingenting. For-
står De det?

Da jeg senere på kvelden satt i
toget forstod jeg envidere ingent-
ing. Jeg så bekymrede ansikter,
jeg hørte bitre ord om dyrtid, om
forferdelige skatter og utrygghet.

Utenrikskronikk

Japan bak storpoltikkens kulisser

Den betingelsesløse kapitula-
sjon, som Roosevelt narret
Churchill med på og som Sta-
lin hilste som en forbløffende
gave, er et av historiens største
feilgrep, og det straffer seg nå
hver dag. At også Truman lot
seg beruse av det, var ikke mer
enn å vente, men nå er det blitt
hans jobb å rake de brente ka-
stanjer ut av ilden. Dette gjel-
der ikke bare Tyskland, men
like meget Japan. De fleste har
vel allerede glemt hans berykte-
de ord den 2. september 1945
ved Japans kapitulasjon etter
ilddåden over Hiroshima, Naga-
saki og Tokio: «Guds hjelp har
ført til denne seirens dag, den
dag som vi amerikanere skal
minnes som gjengjeldelsens
dag — likesom vi minnes den
annen dag, niddingsdådens dag»
— Noen måneder tidligere, den
15. april, hadde han gjentatt
Roosevelts krav om den betin-
gelsesløse kapitulasjon: «Vi skal
ikke kjøpslå med fredsbryterne
om fredsvilkårene. Intet er av
større vekt for verdensfreden
enn fortsatt samarbeide mel-
lom de land, som må mønstre
den styrke som er nødvendig for
å slå ned de fascistiske mak-
ters konspirasjoner for å be-
herske verden. For å bygge
grunnvolden for en varig fred,
må vi samarbeide i harmoni med
våre venner.»

Dette var Truman, og alle vet,
hvorledes det gikk inntil idag.
da USA's ungdom forblør i Ko-
reas ismarker. Men la oss sam-
tidig minne om, hva Japans mi-
litære beseirer, den idag i man-
ge land forkjetrede McArthur,
sa ved den høytidelige kapitu-
lasjon ombord i slagskipet «Mis-
souri». Han misbrukte ikke
Guds navn, men talte forsonin-
gens ord: «Ikke anstår det oss
som representanter for majori-
teten blant jordens folk å mø-
tes i en følelse av mistro, ond
vilje eller hat. Det gjelder for
oss alle — seierherrene som de
beseirede — å heve oss opp til
den høyere verdighet, den som
alene gavner det hellige mål
som vi står i beredskap med å
tjene. Vi håper på virkeliggjør-
relsen av en verden helliget.
den menneskelige verdighet og
oppfyldelsen av dens varmeste
ønsker: frihet, fordragelighet
og rettferdighet».

Den ene var politikkeren, den
annen var den seirende krige-
ren, men i de fem år som er
gått er det politikkeren som har
hatt makten, og resultatene ser
vi. Selv den enkleste analyse vi-
ser oss, at det har gått stadig
nedover og at den største svak-
heten ved vestmaktens posi-
sjon er, at deres politikk fort-
satt ledes av menn, som bærer
på belastningen fra 1945, på det

i nord og syd
ønskes god jul og godt nyttår.

Ragnv. Pedersen
Teigen, Stokmarknes.

GOD JUL
til alle som kjenner 5050

GOD JUL
og full oppreisning i 1951. —

Hilsen
Klara og Knut
Andersen
Halden

GOD JUL
til redaksjon og alle lesere av
«8. Mai»

Jakob Olstad,
Sel

Så ble det aften den siste dag.
Og den nye morgen er ikke opp-
runnet.

A. F.

Husholderske

søkes til romeriksgård hos tidl. N.
S. bonde i 40 årene hvor husmor
savnes. 3—4 i kost. Må være ab-
solutt pålitelig og økonomisk. Må
være med å melke. Send lønns-
forl. og attestavskrift. Bill. mrk.
«Pers. konferanse nr. 463».

BØNDER, SE HER!

Jeg forpakter eller bestyrer
Deres gård fra våren 1951.
De beste attester fra jord-
bruket has. Opplysninger og tilb-
bud sendes bill. mrk. «Agronom
fra Toten», nr. 446.

Stuert

søker jobb for storsildsesongen.
Fagmann og vant med fiske.
Bill. mrk. «Stuert nr. 461».

Stengt

Midlertidig lån kr. 20.000 øn-
skes før jul. Hyper pantesikker-
het i skog- og landleiendom. Høy
rente + for hjelp kr. 500.—.
B.m. «Eller salg av grov skog
på rot nr. 459».

Klipp ut!

Skal De ha noe maskinskrevet?
Jeg utfører det hurtig og billig
for Dem.

Th. Sæther,
Ekne

Gaveabonnement

Tegn et kvartal. Det kos-
ter 4 kroner.

Send bestillingen til
«8. MAI»

Postboks 41, Kr.sund N.

Nordmørspostens Trykkeri

skjebnesvangre samarbeide med
den kommunistiske imperialis-
me, som har stillet ikke bare
USA men hele verden overfor
den største trussel i historien.
Og fordi situasjonen er så for-
tvilet, er man på begge sider av
Atlanten begynt å tale om
ikke bare Tysklands, men også
Japans opprustning. McArthur
har forøvrig allerede skapt en
politioranisasjon av 75.000 ja-
panere til trygging av den indre
sikkerhet, og denne styrke kan
han øke om det viser seg nød-
vendig. Han sier selv i «New
York Herald Tribune» (19.8.50):
«Om begivenhetene skulle kre-
ve det og hele menneskeheten
griper til våpen for frihetens
forsvar og Japan skulle komme
innenfor rekkevidden av umid-
delbart truende angrep, da bør
også Japan mønstre den maxi-
male forsvarsstyrke som landets
ressurser tillater».

De russiske forhandlere i Lake
Success har allerede vært frem-
på med påstand om at japa-
nerne anvendes i Koreakrigen.
men det er foreløbig blitt med
påstanden. Imidlertid er en
sterk opinion i USA rede til å
oppuste Japan til «forsvar for
den demokratiske frihet». State
Departement kunne allerede 18.
september meddele at det var
igang uoffisielle diskusjoner
om fredsslutning med Japan.
en fred som ikke skulle forbyde
Japan å oppruste og som skulle
bidra til en stabil økonomi og
en derav følgende høyere leve-
standard for det japanske folk.
Denne «stabile økonomi» skulle

for de nærmeste år trygges
gjennom det amerikanske opp-
rustningsprograms krav på bi-
drag fra den japanske industri.
heter det. Men State Departement
sier ikke et eneste ord om
det for japanerne beklagelige.
men for amerikanerne lykkelige
forhold, at den japanske indu-
stri, som skulle gi de materielle
forutsetninger for den lysere
fremtid, monteres ned likesom
i Tyskland og nå bygges opp
igjen under ledelse av General
Motors. International Harves-
ter og andre USA-foretagender.
Denne nye amerikanske forstå-
else av Japans vanskeligheter
henger selvsagt sammen med
disse investeringer. Ingen ser
vel dette klarere og med større
bitterhet enn britene, som nå
må stå og se på at den atlanti-
ske forbunnsbror overtar «the
white mans burden» i det fjer-
ne østen. Dette fremgår også av
en artikkel i «Manchester Gu-
ardian» (22.9.50): «Når unntas
Japan skulle de mere doktrinære
nasjonalister i Asia si at med
en velvilje som rekker opp til
takmønet oppretter i virkelig-
heten USA et nytt kolonivælde i
Asia». Men med dette er vel ik-
ke noe å gjøre for England, som
tross de store ord var med å ta-
pe krigen, såsant ikke Korea-
eventyret ender med en kata-
strofe. Det ligger nemlig ennå
mere bak denne USA's store in-
teresse for Japans gjenopprust-
ing: Truman og hans demokra-
ter vil visselig påskynne freds-
slutningen med Japan for der-
ved på den indre front å berø-

ve republikanerne et av deres
beste propagandavåpen i neste
års valgkamp. Intet republi-
kansk argument biter nemlig i
dag bedre mot Truman-Ache-
sonstyret enn henvisningene til
«den amerikanske kapitulasjon
overfor russerne i Jalta», eller
som den tidligere Rooseveltråd-
giver Raymond Moley sier i
«Newsweek» (10.7.50): «— det
politiske jubelidioti hvormed
Japans industri nedmonteres
istedetfor at Japan gjenopp-
rettes og innlemmes i vår sik-
kerhetsorganisasjon i en sterk
og vennskapelig allianse». På
denne bakgrunn er det, at Tru-
mans State Departements tals-
menn nå fremholder at USA ak-
ter å gjenopprette Japans fulle
suverenitet uten noen restriks-
joner hva angår de japanske
styrker. Så sier det i hvert fall.

Dette skal altså bli sluttmå-
let. Men veien har vært lang og
har hatt mange buktninger fra
Roosevelts tåpeligheter i Casa-
blanca frem til i dag. Truman
vil nok gjerne glemme sin be-
ryktede og lite statsmannsaktige
tale 2. september 1945. Den var
utslag av hat og hevn, og nå må
han i nødens time lære om
igjen. Så langt er ikke våre
hjemlige politikkerer kommet,
når det gjelder deres egne lands-
menn. Nøden forekomer dem
formentlig ikke så påtrengende
og skrikende, eller kanskje skjuler
de den ennå en tid for å
kunne nyte hatets og hevners
sødme så lenge som råd er . . .
Men skriften står på veggen.